МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ҐЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МІЛІТАРНИЙ ТУРИЗМ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 2, семестр – 4

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Крупа Оксана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,

м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 312.

e-mail: krupaom@lnup.edu.ua

Телефон: +38-097-13-22-594.

Викладачка з 22-річним досвідом, автор та співавтор понад 45 наукових статей, 4 наукових монографій, 60 тез конференцій, 55 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Основи наукових досліджень, Інноваційні технології у туризмі, Аналіз діяльності туристичних підприємств, Статистика у туристичній діяльності.

Наукові інтереси: економічна оцінка умов та ефективності функціонування туристичних підприємств, обґрунтування напрямів їх інноваційного розвитку, розробка механізму подолання кризових явищ у сфері туризму та рекреації, спричинених світовою пандемією Covid-19 та російсько-українською війною.

1. Анотація освітнього компонента.

Мілітарний туризм передбачає дослідження особливостей організації туристичних подорожей, що включають відвідування історичних місць і музеїв, пов'язаних із воєнною тематикою. Мілітарний туризм розглядається як важливий напрям сучасної туристичної індустрії. У межах компонента вивчаються можливості використання воєнно-історичних об'єктів України, аналізується світовий досвід цього виду туризму. Значна увага приділяється розвитку навичок створення авторських військово-історичних туристичних продуктів. Висвітлюються питання вивчення історико-культурних ресурсів, теоретичних основ мілітарного туризму, організації і проведення військово-історичних турів, охорона і використання історитко-культурної спадщини, культурні фортифікаційні атракції та їх роль у формуванні туристичного зацікавлення. Окремо розглядаються умови розвитку мілітарного туризму в Україні та порівнюються з практиками зарубіжних країн, що демонструє важливість і популярність воєнних об'єктів та заходів у контексті розвитку міжнародного й внутрішнього туризму.

Освітній компонент "Мілітарний туризм" є вибірковим і належить до циклу професійної підготовки за освітньою програмою "Туризм і рекреація" спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів необхідних знань та вмінь щодо організації туристичних подорожей з відвідувань місць пов'язаних з військово-історичними подіями, узагальнення раніше отриманих знань у сфері туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про мілітарний туризм як соціокультурний напрямок.

Завдання освітнього компонента – здобувачі вищої освіти повинні засвоїти основні поняття та визначення компонента; вміти всебічно аналізувати основні наукові праці щодо дослідження мілітарного туризму; зрозуміти місце мілітарного туризму в системі глобального туризму: вміти представити та презентувати військово-історичні об'єкти як туристичні атракції, а також характеризувати основні напрямки географії мілітарних подорожей та їхні сучасні організаційні можливості.

3. Пререквізити: Історія України, Організація туризму, Туристичне краєзнавство.

4. Постреквізити: Інклюзивний туризм, Актуальні проблеми туризму.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	**ІК.** Здатність комплексно розв’язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	**К02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	**К19.** Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
Програмні результати навчання	**ПР04.** Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	**4**	**4**
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
▪ лекційні заняття, год.	16	4
▪ практичні заняття, год.	32	6
▪ лабораторні заняття, год.	-	-
▪ семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття і сутність мілітарного туризму та військово-подієвого туризму	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 2. Поняття військово-історичної реконструкції	10	2	4			4	10	0,5	0,5			9
Тема 3. Військово-історична реконструкція доби Середньовіччя	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 4. Військово-історична реконструкція доби Козацтва	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 5. Військово-історична реконструкція доби Перших визвольних змагань	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 6. Військово-історична реконструкція доби Других визвольних змагань	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 7. Військово-історичні фестивалі України та Європи	6	1	2			3	6	0,5	0,5			5
Тема 8. Особливості замкового туризму	7	1	2			4	7	0,5	0,5			6
Тема 9. Оборонні споруди України	10	2	4			4	10	-	0,5			9,5
Тема 10. Військово-історичні музеї України та Європи	10	2	4			4	10	-	0,5			9,5
Тема 11. Військові об’єкти XX, XXI ст. як туристичні центри	7	1	2			4	7	-	0,5			6,5
Тема 12. Організація військово-історичних турів	10	2	4			4	10	-	0,5			9,5
Усього годин	**90**	**16**	**32**			**42**	**90**	**4**	**6**			**80**

8. Перелік соціальних, універсальних, “м’яких” навичок (soft skills)

1. допитливість – відбувається під час засвоєння теоретичного матеріалу та здійснення самостійної роботи з метою розширення знань з освітнього компонента;
2. наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;
3. відповідальність – почуття обов’язку перед одногрупниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;
4. креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі освітнього компонента та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;
5. системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення.

9. Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов’язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

Стейкголдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові або виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Поняття і сутність мілітарного туризму та військово-подієвого туризму (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 2. Поняття військово-історичної реконструкції (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 3. Військово-історична реконструкція доби Середньовіччя (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 4. Військово-історична реконструкція доби Козацтва (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 5. Військово-історична реконструкція доби Перших визвольних змагань (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 6. Військово-історична реконструкція доби Других визвольних змагань (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 7. Військово-історичні фестивалі України та Європи (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 8. Особливості замкового туризму (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 9. Оборонні споруди України (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 10. Військово-історичні музеї України та Європи (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Тема 11. Військові об’єкти XX, XXI ст. як туристичні центри (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	8
Тема 12. Організація військово-історичних турів (усне опитування, тести, виконання практичних робіт)	9
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Мілітарний туризм” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	добре	
74–81	**C**		
64–73	**D**	задовільно	
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформацію і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль та залік.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Каднічанський Д. А., Каднічанська М. Мілітарний туризм: проблематика термінології та класифікації: матеріали XIV Наукової міжнародної конференції "Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід" (Львів, 9 жовтня 2020 р.). Львів, 2020. С. 132–135.
2. Каднічанський Д.А., Завадовський Т.Б. Замковий туризм. Курс лекцій. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 126 с.
3. Крупа О.М., Боруцька Ю.З., Іванюк П.В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. Наукові перспективи. Серія: Економіка. Вип. 8 (50). 2024. С. 450-459.
4. Мацюк О. Я. Замки і фортеці Західної України. Мандрівки історичні. Львів : Центр Європи, 1997. 160 с.
5. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму: підручник. Київ: Знання, 2013. 334 с.

Допоміжний

1. Аніпко Н. П. Середньовічні замки і фортеці. Рекреаційно-туристське використання. Краєзнавство, географія, туризм. 2011. № 20. С. 15-18.
2. Барвінок Р.В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ : Вид-во

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. Вип. 18. Т. 2. С. 206-216.
3. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, 2001. 395 с.
4. Білецька, І. М. Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури : зб.наук. праць. Київ : НАУ, 2011. Вип.31. С. 104-112.
5. Винниченко І. І., Рудніченко Ю.А. Воєнний туризм в Україні: умови та перспективи розвитку. Географія та туризм. 2016. Вип. 35. С. 71-79.
6. Військовий туризм в Україні: детальний посібник для іноземців. URL: https://visitukraine.today/uk/blog/4486/military-tourism-in-ukraine-a-detailed-guide-for-foreigners?srsltid=AfmBOoqCis8yiS6AQz4uzUX8h0tYgfiZZ2yw48NJCKVQY4PdlH0VREKo#ci-mozlivo-podorozuvati-ukrayinoyu-v-umovax-viini
7. Військово-історичні музеї України. URL:https://uk.wikipedia.org
8. Гамкало М., Каднічанський Д. Аспекти розвитку воєнного туризму в Україні в контексті російсько-української війни XXI століття. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVI Міжнародної наукової конференції. Львів, 2022. С. 73-78.
9. Голиборода І. Перспективи розвитку військово-історичного туризму на Львівщині. Вісник Львівського Університету. Серія міжнародні відносини. 2012. В. 29, Ч. 2. Львів : Вид. центр ЛНУ, 2012. С. 45–50.
10. Жердьов А., Притков В. Фортифікаційні споруди у системі об'єктів туристсько-рекреаційної діяльності. Географія та туризм. 2012. Вип. 19. С.143-149.
11. Каднічанський Д.А. Військово-історична реконструкція і туризм: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні: теорія і практика» (Київ, 25–26 квітня 2013 р.). К., 2013. С. 86–88.
12. Крупа О.М., Боруцька Ю.З. Віртуальні екскурсії як інноваційний вид туризму в умовах воєнного стану. Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27-28 квітня 2023 р.). Львів, 2023. С. 112-116.
13. Крупа О.М., Боруцька Ю.З., Іванюк П.В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-краєзнавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. Наукові перспективи. Серія: Економіка. Вип. 8 (50). 2024. С. 450-459. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-8(50)-450-459 (Фахове видання).
14. Крупа О. М., Боруцька Ю. З. Мілітарний туризм як сучасний напрям розвитку туризму в Україні. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVI Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 7 жовтня 2022 р.). Львів, 2022. С. 145-149.

15. Крупа О.М., Боруцька Ю.З. Стратегічні підходи щодо розвитку мілітарного туризму в Україні у післявоєнний період. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: матеріали XVII Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 6-7 жовтня 2023 р.). Львів, 2023. С. 190-194.
16. Кушнарьов В., Поліщук О. Мілітарі-туризм як інноваційний напрямок екстремального та пізнавально-розважального туризму. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв Серія: Туризм. Випуск 1 (2018). Київ, 2018. С. 107–118.
17. Лесик О. В. Замки та монастирі України. Львів : Світ, 1993. 173с.
18. Логвин Г.Н. По Україні. Стародавні мистецькі пам’ятки. К.: Мистецтво, 1968. 462 с.
19. Любіцева О. О. Методика розробки турів: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
20. Мілітарі тури в Україні URL:https://wondersholidays.com/uk/holiday/militari-tury-ua/
21. Пламенецька О., Вечерський В. Фортеці й замки в Україні. Пам'ятки України. 1996. № 2. С 13-25.
22. Про затвердження плану заходів з організації виставок знищеної військової техніки і озброєння збройних формувань російської федерації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 р. № 739-р URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2022-%D1%80#Text
23. Про охорону культурної спадщини: Закон України, 25 липня 2000 року. Відомості Верховної Ради. К., 2000. № 39. С. 333.
24. Про туризм: Закон України, 15 вересня 1995 року. Відомості Верховної Ради. К., 1995. № 31.С. 241.
25. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин. 2010. URL: http://iourlib.nei/books_ukr/smal.htrn
26. Смирнов І., Бурніс В. Військовий туризм та його ресурсна база (на прикладі США): матеріали XXXV Всеукр.наук.-практ. інтернет-конф. «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми і перспективи розвитку»: Зб.наук.праць. Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 35. – С. 137-142.
27. Уліганець С., Мельник Л., Шинкаренко У. (2023). Розвиток військового туризму як одного з напрямів туріндустрії у поствоєнний період в Україні (на прикладі Київської області). Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки, 54(2(54), 63–71. https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.54.63-71
28. Krupa, O., Krupa, V., Dydiv, I., Horpynchenko, O., Kovalenko, S. (2022). Economic Consequences of the Impact of War on Labor Resources and Tourism in Terms of Ensuring Economic Security. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 22. No.7, July 2022. pp. 117-122. https://doi.org/ 10.22937/IJCSNS.2022.22.7.15

11. Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та

фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

https://www.tourism.gov.ua/ - Державне агентство розвитку туризму України
https://www.ntoukraine.org - Національна туристична організація України.
https://stat.gov.ua/ – Державна служба статистики України.
http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ - Головне управління статистики у Львівській області.
https://www.wttc.org/ – Всесвітня рада з подорожей та туризму.
https://moodle.lnup.edu.ua/ - Віртуальне навчальне середовище.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства
Протокол №1 від 25 серпня 2025 року
В.о. завідувача кафедри _____ Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року
Голова НМКС _____ Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землевпорядкування та
інфраструктурного розвитку
Протокол №1 від 28 серпня 2025 року
Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ